

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 240/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2008 predbežne prerokoval sťažnosť O. B., B., zastúpenej JUDr. P. M., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresnej prokuratúry B., Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 96/01 a sp. zn. 7 C 142/97, Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 27/07 a sp. zn. 9 Co 527/02 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 7/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2008 doručená sťažnosť O. B., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresnej prokuratúry B. (ďalej len „okresná prokuratúra“), Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 96/01 a sp. zn. 7 C 142/97, Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 27/07 a sp. zn. 9 Co 527/02 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 7/2004.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedla, že 11. februára 2008 jej bolo doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 To 27/07 z 3. apríla 2007 o zastavení trestného stíhania proti P. B. a JUDr. N. N. Z tohto uznesenia vyplynulo, že okresný prokurátor nepodal opravný prostriedok proti uvedenému rozhodnutiu, aj keď tak urobiť mal, pretože trestný čin porušovania domovej slobody spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona sa skutočne stal. Pasivitou okresného prokurátora, keď nepodal opravný prostriedok, došlo tak k ukráteniu jej práv na ochranu domovej slobody. V tejto súvislosti preto podala sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva, kde je evidovaná pod sp. zn. ECHR-L Svk4, 1R, MKU/jti – 69353/01, výsledok konania o tejto žiadosti ešte nie je jej známy.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C 142/97 z 8. apríla 2002 zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu, krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 527/02 z 19. júna 2003 však, v dôsledku jej odvolania, potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu. Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal v jej mene dovolanie najvyššiemu súdu, ten ho však zamietol rozsudkom sp. zn. 1 M Cdo 7/04 z 26. októbra 2004. Súdny zaujali stanovisko, že sťažovateľka nebola v konaní pred súdmi aktívne legitimovaná a nepreukázala naliehavý právny záujem na rozhodnutí vo veci.

S týmito názormi súdov sťažovateľka nesúhlasí. Tvrdila, že bolo preukázané pred súdmi, že jej bývalý manžel opustil spoločnú domácnosť pred 30-imi rokmi s tým, že sa už do bytu nevráti. Byt, ktorý bol predmetom sporu, bol pridelený do užívania jemu, avšak s tým, že jej zabezpečí náhradný byt alebo ubytovanie, čo sa nestalo. Súdny sa však pritom

ani nezaoberali otázkou nadobudnutia vlastníctva bytu. Predmetný byt užívala sama počas 30-ich rokov a ani po tejto dobe si bývalý manžel nezabezpečil právne usporiadanie k bytu, čo na ňu negatívne vplýva vzhľadom na jej vek – 78 rokov. Bývalý manžel sa však teraz domáha práva prevziať byt do svojho užívania. Už pri rozdelení bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti prešli na bývalého manžela, rozhodnutiami súdov tak došlo k znemožneniu pokojného užívania bytu a života. Na základe toho usúdila, že rozhodnutiami súdov a postupom okresného prokurátora došlo k porušeniu jej práv na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, práva na nedotknuteľnosť obydlia a nedovolenia vstupu doň bez súhlasu toho, kto v ňom býva, ako aj práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochrany mena.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„1. Právo O. B. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Okresnou prokuratúrou B. a Okresným súdom Bratislava III. v konaní 2 T 96/01 a Krajským súdom v Bratislave v konaní 3 To 27/07 porušené bolo.

2. Právo O. B. na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, právo na nedotknuteľnosť obydlia a nedovolenia vstúpiť doň bez súhlasu toho, kto v ňom býva ako aj právo na zachovanie mojej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochrany mena Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 8. 4. 2002, v konaní pod sp. zn. 7 C 142/97, Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 6. 2003 v odvolacom konaní v uvedenom spore č. k. 9 Co 527/02 a Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 10. 2004, č. k. 1 M Cdo 7/2004, porušené bolo.

3. Ústavný súd zrušuje Rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 6. 3. 2006 v konaní pod sp. zn.: 2 T 96/01, Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 3. 4. 2007 v konaní pod sp. zn.: 3 To 27/07, Rozsudok Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 8. 4. 2002, v konaní pod sp. zn. 7 C 142/97, Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 6. 2003 v odvolacom konaní v uvedenom spore č. k. 9 Co 527/02 a Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 10. 2004 č. k. 1 M Cdo 7/2004 vracia vec Okresnému súdu Bratislava III. na ďalšie konania.

4. Okresný súd Bratislava III. a Okresná prokuratúra B. sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy právneho zastúpenia JUDr. P. M., advokátovi, B., za dva úkony právnej služby (...) spolu vo výške 6.352,- Sk (...) na účet...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa toho ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Jednou zo základných podmienok preskúmania sťažnosti sťažovateľa je označenie rozhodnutia orgánu štátu, ktoré pred ústavným súdom napáda. Sťažovateľka žiadala zrušiť aj postup okresného prokurátora so záverom, že ten mal podať riadny alebo mimoriadny

opravný prostriedok proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 3 To 27/07 z 3. apríla 2007, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie proti P. B. a JUDr. N. N. Z obsahu sťažnosti pritom vyplýva, že sťažovateľka namieta konanie okresného prokurátora bez toho, aby identifikovala a označila, o aké konanie prokurátora malo ísť. Za toho stavu, keďže sťažovateľka je zastúpená právne kvalifikovaným advokátom, ktorý pozná náležitosti sťažnosti podanej ústavnému súdu, nebola splnená jedna zo zákonných podmienok preskúmania sťažnosti, preto v uvedenom smere (postup proti okresnému prokurátorovi) ústavný súd sťažnosť odmietol.

2. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 142/97 prevzal advokát sťažovateľky 8. februára 2002. Rozsudok odvolacieho – krajského súdu sp. zn. 9 Co 527/07 prevzal advokát sťažovateľky 28. augusta 2003 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 7/04 prevzal advokát sťažovateľky 17. decembra 2004.

Z uvedeného je teda nesporné, že sťažnosť podaná ústavnému súdu 11. apríla 2008 nebola podaná v zákonom ustanovenej lehote, preto sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti proti uvedeným rozhodnutiam súdov.

3. Rozsudkom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 96/01 z 10. mája 2004 boli P. B. a JUDr. N. N. oslobodení spod obžaloby podľa § 226 písm. c) Trestného poriadku za skutok, ktorým sa mali dopustiť trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 9 ods. 2 a § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Týmto rozsudkom bola sťažovateľka odkázaná s nárokom na náhradu škody v občianskoprávnom konaní.

Sťažovateľka proti tomuto rozsudku podala odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 To 27/07 z 3. apríla 2007 zamietol odvolanie sťažovateľky podľa § 253 ods. 1 Trestného poriadku ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, pretože sťažovateľka nepodala odvolania čo do výroku o jej odkázaní na občianskoprávne konanie, ale podala odvolanie aj proti oslobodzujúcemu výroku súdu týkajúceho sa obžalovaných.

Sťažnosťou na ústavnom súde sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia ochrany jej práva prokurátorom tým, že nepodal odvolanie proti oslobodzujúcemu rozsudku týkajúceho sa obžalovaných.

Z judikatúry ústavného súdu okrem iného vyplýva, že o zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušeniu ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd už uviedol v obdobných prípadoch, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Sťažovateľ nemá ústavou zaručené právo, aby na podklade jeho názoru na to, či bol spáchaný trestný čin, alebo nie, či rozhodnutie súdu je zákonné, alebo nie, bol prokurátor povinný podať riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok proti obžalovanému. Rozhodnutie prokurátora patrí k jeho autonómnemu právu vec posúdiť a podľa toho postupovať. Sťažovateľovi zo základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva iba právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní jeho oznámením o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, zákonným spôsobom zaoberali (III. ÚS 261/05), čo sa v danom prípade stalo. Pokiaľ krajský súd zamietol odvolanie

sťažovateľky ako poškodenej, postupoval v súlade so zákonom. Ústavný súd preto v uvedenom rozsahu považuje námietky sťažovateľky za zjavne neopodstatnené.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2008